

Vaše značka UT-323 86/2021
Sp. zn. 10/2020/NZ/TC
Č. j. KVOP-46021/2022
Datum 22. srpna 2022

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Pavel Bacík
ředitel
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra
Lhotecká 7
142 01 Praha 12

Vážený pane řediteli,

rekapituluji a uzavírám věc systematické a následné systematické návštěvy v dočasném karanténním Příjímacím středisku se zvláštním režimem Bělá-Jezová (dále jen „zařízení“) a předkládám doporučení do budoucna pro případ nutnosti opětovného zřízení obdobného karanténního zařízení.

Zařízení fungovalo od 1. dubna 2020 jako karanténní cizinecké zařízení zřízené na základě Mimořádného opatření odboru zdravotního zabezpečení Ministerstva vnitra ze dne 20. března 2020, č. j. MV-18103-26/OZZ-2020 (dále jen „mimořádné opatření OZZ“). V provozu bylo do 19. února 2022, kdy bylo vzhledem k vývoji epidemiologické situace mimořádným opatřením odboru zdravotního zabezpečení Ministerstva vnitra jeho fungování ukončeno.

Pověření zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv provedli dne 20. května 2020 v zařízení systematickou návštěvu za účelem zmapování podmínek v zařízení a posílení ochrany před špatným zacházením. Ze systematické návštěvy vydala moje zástupkyně Mgr. Monika Šimůnková zprávu s navrženými opatřeními k nápravě. Opatření adresovala dle jejich charakteru všem součinnostním složkám působícím v zařízení, tedy Správě uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (dále také „SUZ“), Zdravotnickému středisku Ministerstva vnitra (dále také „ZZMV“), Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen ŘSCP) a Odboru zdravotnického zabezpečení Ministerstva vnitra (dále také „OZZ“). Ve zprávě o šetření nekonstatovala špatné zacházení, upozornila však, že v některých aspektech měla situace v zařízení potenciál dosáhnout špatného zacházení, pokud by v nich bylo pokračováno. Text zprávy zaslala moje zástupkyně i Ministerstvu vnitra jako zřizovateli zařízení.

Dne 19. listopadu 2020 proběhla v zařízení následná systematická návštěva, jejímž cílem bylo ověřit, zda a jakým způsobem zařízení provedlo navržená opatření k nápravě. Bezprostředně po provedení následné návštěvy moje zástupkyně informovala Ministerstvo vnitra, že přes některé přísliby a ujištění ze strany součinnostních složek působících v zařízení, se situace příliš nezměnila. Na výzvu zaslalo Ministerstvo vnitra odpověď obsahující vyjádření všech součinnostních složek, jimž následně moje zástupkyně zaslala zprávu z následné systematické návštěvy.

Od 1. července 2022 jsem vyřizování věci předmětných systematických návštěv převzal já a zhodnotil, nakolik byla navrhovaná opatření k nápravě naplněna. Některá z navrhovaných opatření z první systematické návštěvy byla zhodnocena jako naplněná již během následné návštěvy zařízení. Některá pak byla příslibena v rámci návazné komunikace s jednotlivými

součinnostními složkami. Několik opatření však dosud nepovažuji za naplněná, a ta shrnuji dále v textu.

Opatření č. 2 a 3 zprávy z následné návštěvy zařízení: vymezit, kdo je zodpovědný za bezpečnost klientů a efektivním a funkčním způsobem tuto bezpečnost zajistit.

Během následné systematické návštěvy bylo zjištěno, že otázka odpovědnosti za bezpečnost klientů v zařízení není jasně vymezena. Zmíněná opatření proto byla adresována všem součinnostním složkám a odboru zdravotnického zabezpečení Ministerstva vnitra. Z odpovědí všech subjektů však jasně vyplynulo, že žádná ze součinnostních složek se nepovažuje za odpovědnou stran bezpečnosti klientů a OZZ se dle svého vyjádření necítí být kompetentním orgánem k vymezení odpovědnosti a zajištění bezpečnosti v zařízení.

- Odbor zdravotnického zabezpečení Ministerstva vnitra uvedl, že ve věci zajištění bezpečnosti klientů **není kompetentním orgánem k vymezení zodpovědnosti** a zajištění konkrétních efektivních a funkčních způsobů k zajištění bezpečnosti klientů. Dle názoru OZZ je za tuto problematiku zodpovědný provozovatel zařízení, tedy SUZ, která zajišťuje technické a provozní podmínky v zařízení a dalšími smluvními vztahy či součinnostními dohodami upravuje provoz zařízení, vč. zajištění bezpečnosti.
- Za Správu uprchlických zařízení jste uvedl, že rozdělení kompetencí je stanoveno mimořádným opatřením OZZ. Dle něj má SUZ zajistit objekt pro umístění osob v karanténním opatření, dále zabezpečit signalizační zařízení, kamerový systém a monitorovací pracoviště, kam jsou kamerové záznamy svedeny.¹ **Vstup zaměstnanců SUZ je omezen, v souladu s mimořádným opatřením OZZ, na úklid, údržbu a distribuci stravy.** Daná situace byla dle Vašeho vyjádření dána tím, že epidemiologická situace nedovolovala provozovat migrační infrastrukturu standardním způsobem, kterým standardně provozujete pobytové středisko nebo případně zařízení pro zajištění cizinců.
- Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra uvedlo, že zodpovídá za klienty výhradně v prostorách, které jsou vymezeny pro jeho fungování.² **V dalších prostorách nemá ZZMV žádnou kompetenci nařizovat bezpečnostní opatření, ani je kontrolovat.**
- Ředitelství služby cizinecké policie ve své odpovědi odkázalo na ustanovení § 163 odst. 2 písm. e) a f) zákona o pobytu cizinců³ a mimořádné opatření OZZ, dle kterého má ředitel služby cizinecké policie zabezpečit přítomnost policistů SCP při kontaktech s osobami v karanténě s personálem ZZMV a s personálem SUZ a zajistit jejich bezpečnost.⁴ **ŘSCP tak není subjektem, který je zodpovědný za bezpečnost osob umístěných v objektu zařízení, ale v rámci karanténního prostoru zajišťuje bezpečnost personálu ZZMV a SUZ MV.**

1 Dle části I. mimořádného opatření OZZ.

2 O jaký prostor konkrétně se jedná ZZMV nespecifikovalo, ani jasně nevyplývá ze znění mimořádného opatření OZZ.

3 Zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

4 Dle části III. bodu 3 mimořádného opatření OZZ.

Uvedený odpovědnostní ping pong ilustruje, že otázka odpovědnosti za bezpečnost klientů nebyla v době fungování zařízení dostatečně vyřešena. Argumenty všech zúčastněných stran poukazují na mezeru při nastavování mimořádných pravidel. Mimořádné opatření, které zřizuje karanténní cizinecké zařízení, nemůže otázku zajištění bezpečnosti osob v něm umístěných opomenout. Nesmí docházet k situaci, kdy jeden orgán svým opatřením omezí součinnostním složkám vstup do určitých prostor, a znemožní tak efektivně zajistit bezpečnost klientů. Pokud se jedna součinnostní složka rozhodne vydat opatření zřizující určité zařízení (v tomto případě karanténní zařízení), měla by současně stanovit kompetence a povinnosti ostatním součinnostním složkám (v mezích zákonné úpravy) tak, aby nedocházelo k tomu, že za některé aspekty režimu v daném zařízení nebude nikdo odpovědný.

O tomto problému informuji podle § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv⁵ vedle dotčených součinnostních složek také Ministerstvo vnitra, v jehož gesci je odbor zdravotnického zabezpečení, cizinecká zařízení a v nich působící subjekty. Cílem poskytnutí této informace je zejména upozornění na mezeru v nastavených opatřeních a předejití podobných komplikací v případě, že bude muset být provoz karanténního zařízení v areálu ZZC Bělá-Jezová, nebo kdekoli jinde, obnoven.

Ve vztahu k SUZ považuji vyjádření k zajištění učiněným během systematických návštěv za dostatečnou. K dopisu se můžete samozřejmě vyjádřit, a to do 30 dnů od doručení tohoto dopisu. V případě, že neobdržíím Vaše vyjádření v dané lhůtě, věc v souladu s § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv uzavřu.

Děkuji Vám za poskytnutou součinnost.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

⁵ Zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.